

Q&A RES Rivierenland

Hoeveel windmolens zijn er nodig voor het RES-bod 1.0?

De Stuurgroep RES heeft de ambitie om het bod uit de Concept-RES te verdubbelen, dit betekent 20 tot 25 extra windmolens + 20 Ha zon extra per gemeente. De opbrengst van 1 windmolen staat gelijk aan ongeveer 15 ha zon.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe

Laatste bewerking 10-12-20

Verwacht men dat het elektriciteitsgebruik blijft groeien ook nadat we zijn gestopt met fossiele brandstoffen?

Deze vraag is moeilijk te beantwoorden. Hoe ziet de wereld eruit na 2050? Energieverbruik houdt meestal gelijke tred met economische groei, maar we zullen ook steeds beter worden in het slim opwekken van energie.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe

Laatste bewerking 10-12-20

Moet de CO₂-besparing van 55% in 2030 alleen met duurzame opwek bereikt worden?

Nee, alle maatregelen die CO₂ besparen samen moeten leiden tot 55% besparing.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe

Laatste bewerking 10-12-20

Is er al actie om duurzame energie op te slaan in de regio?

Hier wordt wel over nagedacht, de verwachting is dat binnen vijf jaar opslag van duurzame energie rendabel wordt om pieken en dalen in de aanvoer van stroom op te vangen.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe

Laatste bewerking 10-12-20

Is in de cijfers al de groei van de bevolking meegenomen?

Op landelijke schaal is de groei van de bevolking meegenomen in de scenario's maar als er gemeenten zijn die harder of langzamer groeien dan het landelijk gemiddelde is dat nog niet meegenomen.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe

Laatste bewerking 10-12-20

Is het niet tijd om ook over kernenergie na te gaan denken als dat na 2030 een deel van de oplossing moet worden?

Landelijk wordt er al gekeken naar de oplossingen voor na 2030, zo is er al een uitvraag gedaan door het rijk om locaties voor kernenergie te vinden. Het loopt nog niet storm.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe

Laatste bewerking 10-12-20

Is het wel nodig om het bod te verdubbelen als er landelijk al 50 TWh is aangeboden in de Concept RES?

Ja, veel regio's hebben het commentaar van het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) gekregen dat de plannen nog te weinig concreet zijn en daarmee te hoog zijn ingeschat. Er is dus nog geen zekerheid dat we samen aan de 35 TWh gaan komen. De RES- Rivierenland heeft zich tot nu toe beperkt tot wat al in de pijplijn zit. De noodzakelijke groei in de

komende jaren is nog niet bepaald. Bovendien zijn we nog niet klaar in 2030. De Stuurgroep kijkt ook graag vooruit naar mogelijkheden voor na 2030.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Wat is de totale kostenopgave voor het RES-bod?

De regio heeft zelf geen budget voor het investeren in duurzame energie. Dat moet van marktpartijen en coöperaties komen. De RES scheidt alleen de randvoorwaarden om samen met gemeenten en Liander tot voldoende haalbare projecten te komen.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Liander kan toch gewoon het netwerk aanpassen zodat alle duurzame stroom aangesloten kan worden?

Ja, dat klopt, maar Liander heeft wel tijd en handjes nodig om dat allemaal te realiseren. Dat is waarom ze de RES vragen om rekening te houden met de huidige en reeds geplande capaciteit en als dat niet voldoende is duidelijkheid te geven over locaties waar in de toekomst meer opwek gewenst is.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Is er verschil tussen de beperkingen veroorzaakt door de weerradar van het KNMI en de defensieradar?

Ja, het KNMI ondervindt minder hinder van windmolens en heeft ook minder rechten om windmolens tegen te houden.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Is er een logica om juist bij Knooppunt Deil een extra onderstation te realiseren?

De locatie is nog niet bepaald en kan nog bijgestuurd worden op basis van de werkelijke behoefte.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Wordt er ook gedacht aan het aanbrengen van zonnepanelen op constructie voor de infrastructuur? Bijvoorbeeld zonnepanelen geïntegreerd in geluidsschermen van de A15.

Ja, aangezien iedereen dat graag wil wordt daar al veel naar gekeken. De RES-Rivierenland is dan ook in overleg met Rijkswaterstaat en ProRail om deze kansen concreet uit te werken. Tot nu toe bleek niet heel veel mogelijk vanwege technische 'hobbels' die zich uiteindelijk weer vertalen in de businesscase. De oplossingen zijn meestal duurder dan zon op dak of veld. Toch gaan we deze kansen actief verkennen.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

De Regulieren is eigendom van Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK), kunnen daar zomaar windmolens komen?

Voor windmolens is altijd medewerking van de eigenaar nodig. GLK wil in principe meewerken maar zal kritisch zijn op de aantasting van de landschappelijke en natuurkwaliteit van hun gebieden.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Waarom worden er niet meer molens aansluitend aan Windpark Deil gepland of net boven de A15?

Er zijn nu aansluitend geen locaties op voldoende afstand van woningen en infrastructuur. Wel kunnen er een paar molens in een tweede rijtje aan de oostkant van het huidige windpark. De toekomstige radarlocatie kan dit onmogelijk maken.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Klopt het dat er een nieuw onderstation komt bij Leuven?

Er is nog geen locatie bepaald.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Waarom is het huidige Windpark Deil geen belemmering voor de defensieradar in Herwijnen?

Ten tijde van het verlenen van de vergunning aan Windpark Deil had Defensie nog geen plannen voor het terugkeren van de radar in Herwijnen. Toen voor die terugkeer werd besloten was de vergunning voor het windpark al rond en kon Defensie daar niets meer aan doen.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Zijn de windmolens tijdelijk?

Vergunningen worden meestal voor 20 tot 25 jaar verleend. Daarna moeten de molens worden afgebroken, die zijn dan ook versleten. Nieuwe molens zijn alleen mogelijk als er opnieuw vergunning wordt verleend.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Worden projecten en plannen aan de randen van de regio (het RES-gebied) ook meegenomen in de beschouwing over waar windmolens en zonnepaneelvelden kunnen komen?

Ja, en waar nodig wordt er ook overlegd met aangrenzende regio's zoals bij Windproject Midden-Betuwe.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Waarom hebben de windmolens in de top rode lampen? En zijn deze noodzakelijk (i.v.m. lichtoverlast)?

Dit is een eis van de luchtvaartautoriteiten als windmolens hoger zijn dan 100 meter. Ze kunnen wel enigszins gedimd worden bij helder weer. Mogelijk komt er een systeem met radar dat de lichten uitzet als er geen vliegtuigen in de buurt zijn.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Wordt er een bufferzone tussen natuur en windmolens en zonnepaneelvelden aangehouden? En hoe groot is die zone?

Hier zijn geen standaard normen voor en is dus afhankelijk van de eisen die het behoud van de natuur stelt, het ruimtelijk beleid van de gemeenten.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Waarom wordt niet de *gehele* strook grond tussen de A15 en de Betuwelijn gebruikt voor duurzame opwek?

Er loopt onderzoek van Prorail en Rijkswaterstaat naar de mogelijkheid om deze gronden te gebruiken. Waar dit concreet wordt zal dit in de RES worden opgenomen. De verwachting is dat dit in Rivierenland enkele tientallen ha zonneveld oplevert.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Mogen er windmolens en/of zonnepaneelvelden in het gebied van de Nieuwe Hollandse Waterlinie worden geplaatst?

De Hollandse Waterlinie vereist dat inpassing met extra zorg wordt gedaan. Het is dus niet onmogelijk om dit gebied te gebruiken.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Leveren hoogteverschillen tussen bij elkaar gelegen windmolens problemen op?

Voor de windmolens zelf is dit geen probleem en visueel is het verschil vaak moeilijk te zien. Om landschappelijke redenen is het vaak wel wenselijk om windmolens in regelmatige patronen te plaatsen.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Hoe worden burgers maximaal geïnformeerd en betrokken bij de besluitvorming rondom duurzame opwek?

We willen iedereen zo goed mogelijk informeren en betrekken. Bent u inwoner, vertegenwoordiger van een maatschappelijke organisatie of ondernemer en wilt u meedoen en -denken? Kijk voor alle activiteiten op <https://www.resrivierenland.nl/kalender/>

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie West Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

De zoekgebieden in Neder-Betuwe zijn toch nog niet vastgesteld in de Gemeenteraad?

Deze zoekgebieden moeten nog worden vastgesteld door de Gemeenteraad.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Neder-Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Zijn er technische beperkingen om de uiterwaarden te benutten voor duurzame opwek? Waarom wordt hier niet eerst naar gekeken? En als er uiterwaarden moeten worden benut, op welke termijn zal dat dan gaan gebeuren?

Veel uiterwaarden genieten extra bescherming onder Natura 2000 of Gelders Natuur Netwerk. Ook kan Rijkswaterstaat belemmeringen zien vanwege de doorstroming van hoog water. Natura 2000 wordt nu als meest harde belemmering gezien. Er is nog geen zicht op voorwaarden waaronder het wel zou kunnen. Ook is er extra risico op een rommelig landschapsbeeld.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Neder-Betuwe
Laatste bewerking 10-12-20*

Er wordt voor windmolens uitgegaan van een afstand van 400m tot bebouwing. Is dit niet te dichtbij i.v.m. geluidsoverlast/laagfrequent geluid. Komen er niet steeds meer

aanwijzingen dat dit vooral bij de steeds hogere molens (225m) een probleem wordt. Je zou windmolens op een afstand van 10 keer de hoogte van bebouwing moeten zetten.

Dan is 400m toch veel te dichtbij? Zijn de huidige zoekgebieden dan nog wel geschikt?

Hogere windmolens maken niet meer (laagfrequent) geluid dan de windmolens die er nu al staan. Er is wetenschappelijk weinig bewijs dat geluid van windmolens gezondheidsschade oplevert. Desondanks zijn er deskundigen die hiervoor waarschuwen. In landen waar meer ruimte is heeft dit geleid tot grotere afstandsnormen. Het RIVM volgt het onderzoek op dit vlak op de voet. In Nederland zijn er geen ontwikkelingen richting strengere normen.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Neder-Betuwe

Laatste bewerking 10-12-20